

NAPREJ

Glasiło jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

250. šteč.

V Ljubljani, sredo, dne 3. decembra 1919.

Šetnik III.

Nahaja vsak dan razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo je v Ljubljani, Franciškaška ulica šteč. 6/I.

Oglase računamo po dogovoru.

Izdajatelj: Ivan Milnar

Odgovorni urednik: Rudolf Golouh

Tisk tiskarne Mostböck, Maribor.

Telefonska številka 812.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto 72 K, za pol leta 36 K, za četrt leta 18 K, za mesec 6 K. Za Nemčijo celo leto 77 K, za ostalo tujino in Ameriko 84 K. Reklamacije za list so poštnine proste.

Upravništvo je v Ljubljani Franciškaška ulica št. 6/I.

700 vagonov žita za Slovenijo.

Beograd, 1. Pri ministrstvu za prehrano so nerodovtni kraji Bosne zaprosili za 4600 vagonov žita in koroze ter 30 vagonov masti, Dalmacija naj bi dobila 3000 vagonov žita in 30 vagonov masti, Crnagora 150 vagonov žita in koroze in Slovenija mesečno 700 vagonov žita.

D'Annunzio se pogaja z Italijansko vlado.

Bakar, 30. D'Annunzio je poslal svoje delegate v Rim, da se pogajajo z italijansko vlado. Ako ta pogajanja privedejo do ugodnega rezultata, se smatra, da bo D'Annunzio zapustil Reko.

Jugoslovanska mirovna delegacija ne podpisuje germanske pogodbe.

Beograd, 1. Zadnje dni so prihajale iz Pariza zelo neugodne vesti. Naša mirovna delegacija, o kateri se je že javljalo, da bo podpisala st. germansko mirovno pogodbo, je v zadnjem trenutku izjavila, da ne podpisuje, ker je entente dodala nekatera posebna določila gospodarskega značaja, kakor glede vprašanja kompenzacije vojne odškodnine, katero bi imela dobiti Srbija, z dolgovi novoosvojenih jugoslovanskih krajev. To je spravilo našo delegacijo v zelo težaven položaj, zato se je obrnila na regenta s prošnjo, naj s svojo prisotnostjo izgladi pot. Te dni se pornejo tudi posamezni člani mirovne delegacije v Beograd.

Ornitev vseh vojni ujetnikov iz Italije.

Rim, 30. Kakor piše „Tribuna“, se bo začelo vračati vse vojne ujetnike iz Italije v njih domovine. Ujetnike se začne odposiljati s prvim decembrom.

Minimalne zahteve Italijanskih socialistov.

Dunaj, 1. Kakor poroča „Daily Telegraph“, so socialisti v Italiji priobčili svoje minimalne zahteve, ki obsegajo v bistvu takojšnjo popolno razorožitev italijanske vojske, nadomestitev vojnega in mornariškega ministra z civilnimi osebami, ugotovitev vojne krivde in odgovornost za zavrnitev mirovnih ponudb, ki so se pojavile med vojno.

Zavezniške ladje pred Splitom.

Sarajevo, 1. Pred splitskim priistanščem križarijo zavezniške vojne ladje, zlasti ameriške.

Konec intervencije na Ruskem.

Bruselj, 1. Anglija je dosedaj izdala za intervencije v Rusiji 93 milijonov funtov šterlingov. Pri debati glede dovolitve naknadnega kredita za intervencije, katerega je predlagal vojni minister Churchill in se je tudi dovolil, se je razvila v spodnji zbornici burna debata, kjer se je izrazila bojazen, da se Nemčija približa sovjetski Rusiji. Polk. Malone je rekel: Bali smo se vojne in fraze Hamburg—Berlin—Bagdad, danes pa se moramo bati druge, t. j.: Berlin—Moskva—Vladivostok. Lloyd George je izjavil, da tudi francoska vlada ne more več svojim davkoplačevalcem nalagati novih davkov za intervencijo, vsled česar bodo tako Anglija kakor tudi Francija morali skušati priti do po-

ravnave s sovjetsko Rusijo mirnim potom pričakujoč, da se mišljenje ruskih strank, izpremeni in se uvedejo s sovjetsko Rusijo mirovna pogajanja. Za mirovna pogajanja nastopajo vsi francoski socialisti in opozarjajo vlade na to, da Evropa brez ruskih žitnic in sirovin ne bo mogla več izhajati. Politike za oboroženo intervencijo na Ruskem je torej konec.

Dnevne vesti.

Dva impozantna shoda v Mariboru. V nedeljo, dne 30. nov. je sklicala kraj. pol. organizacija mariborska demonstracijski shod proti draginji v veliki dvorani Götzove pivovarne. Že pred 10. uro je mrgolelo ljudi na ulici in dvorana je bila v parterju kot na galeriji natlačena polna, tako da je moral drugi del delavstva obdržavati svoj shod na prostem. Ob otvoritvi shoda so nekateri od Zveze, ki so bili v to naročeni, hoteli motiti zborovanje. Po odstranitvi istih, pa se je shod vršil mirno in disciplinirano. Govorilo je več sodrugov v slovenskem in nemškem jeziku. Izvolil se je posebni akcijski komitet zoper draginjo, kakor je sklenil izvrševalni odbor naše stranke. Ta komite je odposlal k vladnemu komisarju deputacijo, ki je predložila funkcij tega odbora tičočo se resolucijo. — Delavstvo je pokazalo pri teh impozantnih shodih svojo zavednost in disciplino, kateri se imajo zvezarski razgrajči zahvaliti, da ni prišlo do nezaželnih incidentov. O uspehih odposlane deputacije in omenjenega izvoljenega komiteja bo mo poročali. Delavstvu mesta Maribora pa ponovno kličemo: „Živela delavska solidarnost, živel mednarodni socijalizem!“ — Ko sta bila prva dva shoda pri kraju, se je vršil še posebni železničarski shod, na katerem je poročal sodrug Petrič o položaju, ki je nastal v zadevi ureditve in izenačenja plač vsem železničarjem cele države vsled odredanja veljavnosti že uzakonjenega sporazuma glede železničarskih plač od strani ministrstva saobračaja. Železničarji so mirno vzeli sodrugovo poročilo na znanje dajoč duška svojemu solidarnostnemu čustvu in ogorčenju nad takim teptanjem njihovih pravic.

Vsem krajevnim političnim organizacijam ptujskega okraja naznanjamo, da se bo vsled sklepa pol. odbora vršila okrožna konferenca sredi meseca dec. Te dni odpošlje odbor na vse krajevne organizacije tozadevne tiskovine, da se jih takoj izpolni in vrne. Na delo, sodrug!

Stavbniškim delavcem. Vse se je že danes organiziralo. Močno so se organizirali tudi kmetje, ki so nedavno imeli svoj tabör v Ljubljani. Zavzemali so se za svoje interese, na interese delavstva in samo delavstva pa vedno le zabavlja. Jasno je, da si moramo pomagati sami v krogu delavstvu sovražnih skupin. Župani so po občinah imeli v rokah aprovizacije in so skrbeli v prvi vrsti za njim naklonjene ljudi, delavstvo pa so metali skozi vrata. Da pa pokažemo sedaj našo voljo in moč, se že sedaj pripravite vsi stavbniški delavci na tabor, ki ga bomo priredili v najkrajšem času. Agitirajte že sedaj pri svojih tovariših!

Uradniško vprašanje. Plače uradnikov se bodo izenačile v celi državi. Draginjske doklade se pa bodo uravnale po krajevnih razmerah.

Zelo pameten mož je trgovec Petek v Kamniku. Pred vojno ni bil nič kaj petičen, med vojno pa je toliko zaslužil, da si je kupil hišo za nekaj sto tisoč kron. Njegov tast ni vse svoje življenje toliko zaslužil. Pripoveduje tudi, da imajo uradniki po 15 K na dan, ker imajo samo okolo 900 K na mesec. Kajne,

ta zna računati. Ker ga jezi stavka grafičnega delavstva, je rekel, da so delavci sploh predobro plačani za osemurno delo. Delavske plače se morajo znižati, vsaj lahko najamejo njive in polja pa naj delajo tam, da se bodo preživeli. Uradniki ne morejo kaj takega; nesramno je, da hočejo vsi delavci živeti na „naš“ račun. — Sedaj pa povejte, če ni ta mož res moder?

Zaplenjenje dolarjev na zagrebškem kolodvoru. Na zagrebškem kolodvoru je policija zaplenila pretekli teden 50.000 dolarjev, katere so hoteli tiho tapci iztihotapiti iz naše države v Nemško Avstrijo.

Kultura.

Maribor. Predstava „Tat“ je bila, to lahko s ponosom trdimo, dovršena. Mojster Nučič nam je vstvaril s svojim neumornim delom kulturni hram, cerkev, kjer se človek tudi približuje lepemu, dobremu, blagemu. Taka cerkev je danes, ko se človeštvo roga vsem svetinjam, ko vodi gola materijelnost vsa dejanja in nehanja človeka, tem večje kulturne vrednosti. Naša inteligenca pa še ni spoznala tega velikega pomena gledališča. Manjka ji v tem oziru intelektualnega čustvovanja. Popolnoma nekulturni narodni faktor so naši oficirji in to s prav malimi izjemami. Ti oficirji, ostanimo pri tem izrazu, ker se vsebina tudi ni spremenila, se prav nič ne ločijo od starih avstrijskih oficirjev. Theresienhof, puste šale, konji, psi, lahke ženske, to je milje, v katerem se oni kulturno vdejsvujejo. In za to kulturno vdejsvovanje jih narod bogato nagradja, nagradja višje, nego veliko kulturnejše delavce. Oficirji bodo, kakor se zdi, še dolgo popolnoma suha in mrtva veja na narodnem drevesu. Manjka jim pač prave inteligence ter izobrazbe in vzgoje. V „Tatu“, to je psihologično-tehnično lepa igra, so prekosili naši igralci sami sebe. Dovršeni so bili: Šetinska, Nučič, Železnik, Gregorin. Dober je bil tudi Bratina. Celotnost, zakroženost slike je malo motila edinole Dragutinovičeva, pa ne vsled slabe igre, ampak zato, ker uloga ni nji prikladna. Bilo bi jo le zamenjati in igra bi bila še gladkejša. Obširnih poročil vsled pomanjkanja žal ne moremo prinašati. Skrbeli pa bomo, da bomo zanimajnejše stvari registrirali v listu. — in.

Brzobjavne vesti.

Ministra Draškovič in Stojanovič odpotovala v Pariz.

Zagreb, 1. Prometni minister Draškovič in minister za poljedelstvo Stojanovič sta odpotovala v Pariz zaradi škodne reparacije. Draškovič bo zastopal v njegovi odsotnosti minister Kristan, Stojanovič pa podpredsednik ministrskega sveta Biankini.

Razširjenje železniških delavnic.

Beograd, 1. V vse razširjene delavnice železniških ravnateljstev se bo sprejelo večje število strokovnih delavcev iz inozemstva. V teh delavnicah se bodo popravljale lokomotive in vagoni.

Število sekvestriranih posestev.

Beograd, 1. Število premoženj, ki jih je ministrstvo za trgovino sekvestriralo od sovražnih podanikov, je doseglo 1500. Od teh odpade na industrijska podjetja 300, na trgovske posle 70, na zemljiška posestva 911, ostanek so pa razni objekti.

Apelacijsko sodišče v Novem Sadu.

Beograd, 1. decembra. Regent je podpisal odredbo, da se vzpostavi apelacijsko sodišče za Bačko in Banat s sedežem v Novem Sadu.

Demonstracije v Mostarju.

Mostar, 1. decembra. Tu je prišlo do demonstracij radi neopravičenega postopanja pri razdeljevanju ameriškega blaga. V mestu vlada veliko ogorčenje.

Krvave demonstracije zaradi lakote v Bolgariji.

Beograd, 1. Iz Plovdiva se poroča, da je bila tam velika demonstracija proti bolgarski vladi radi pomanjkanja kruha in drugega živeža. Demonstrantje so metali kamenje na redarje, vrgli so tudi dve bombi. Alarmirani so bili vojaki, da so vzpostavili red. Na obeh straneh je mnogo mrtvih in ranjenih.

Kuga v Carigradu in Solunu.

Beograd, 2. Glasom vesti iz Carigrada in Soluna, se je pojavila v teh mestih kuga. V Solunu je obolelo pet ljudi, med temi sta dva umrla. Grška vlada je odredila za potnike iz Carigrada štiridnevno kvaranteno. Naše ministrstvo za zdravje je bilo pravočasno obveščeno o tej nevarnosti in je odredilo vse potrebno proti Solunu.

Začetek pogajanj ruske sovjetske vlade z obmejnimi državami.

Moskva, 1. Ljudski komisariat za zunanje posle je dobil iz Revala obvestilo estonske vlade, ki sovjetsko vlado povablja na mirovna pogajanja, ki se začne dne 2. decembra. Enako povabilo je poslala letska in litvinska vlada.

Zveza Djenikina s Poljaki.

Varšava, 1. Glavni stan Djenikina se nahaja sedaj v Proskawou. Njegove čete se umikajo pred rdečo armado. Če bi rdeča armada prekorčila Kamenec-Podolski, stopijo v akcijo poljske čete, ki ne dopuste, da bi Podolje zasedli boljševiki. Rostov in Taganrog je Djenikin izpraznil.

Demonstracija proti draginji v Varšavi.

Mor. Ostrava, 1. Komunisti in socijalni demokrati so uprizorili v soboto poldnevno stavko v protest draginji, kjer so zahtevali tudi odstop vlade.

Meščanska vojna v Mehiki.

Amsterdam, 1. („Times.“) Iz Texasa poročajo, da je izbruhnila v Mehiki meščanska vojna. Prezident Carranza je pobegnil. Diplomatski odnosaži z Zedinjenimi državami se pretrgajo.

Stavka rudarjev v Ameriki se nadaljuje.

Washington, 1. Med rudarji in posestniki rudokopov so se uvedla, pa so se razbila pogajanja, tako da se stavka še nadaljuje.

Novi francoski ministri.

Pariz, 1. Clemenceau je svoj kabinet, ki je bil vsled demisije več članov, kateri pri volitvah niso bili zopet izvoljeni, nepopoln, nadomestil z drugimi ministri. Leon de Rard, pirenejski poslanec, ki je bil že pod Poincarejem, Briandom in Barthouom državni podtajnik za lepe umetnosti, je imenovan ministrom za uk, Louis Dubois, napredni poslanec ministrom za trgovino in obrt, Yves de Trodgnier, državnim podtajnikom za finance in Louis de Champs, radikalni levičar državnim podtajnikom za pošto in brzobjav.

Papirnat drobiž v avstr. Štajerski.

Gradec, 1. Deželna vlada bo izdala papirnat drobiž in sicer po 10 v. za 10 milijonov, po 20 v. za 5, po 50 v. pa za 2 milijona kron.

Izgubljeno je učno izpričevalo na potu od sodnije do frančiškauske cerkve v Mariboru. Prosi se najdeno vrniti proti dobri nagradi izgubitelju g. Rudolfu Smolej, Berggasse 6.

Uaša Prihoda,

češki virtuoz na gosli, kateri je v nedavnem času koncertiral z velikim uspehom v Curihu, ter se sedaj nahaja na koncertni turneji v Italiji, Franciji, Angliji in Ameriki, nastopi v teh dneh prvič v Jugoslaviji. V Zagrebu je koncertiral 2. decembra v koncertni dvorani zagrebskega konzervatorija, v Ljubljani pa priredi koncert 4. decembra t. l. ob pol 8. uri v veliki dvorani hotela „Union“. Vstopnice so v predprodaji v trafikah, Prešernova ulica 54.

Vdova srednje starosti iz Zakočce, pošta Hudajužna iz zasedenega ozemlja, išče svoje sorodnike, in sicer svoje brate: France in Janez, posestnika, in Alojzija, krojača, ravnotam, za svoji dve sestri Neža, omožena Zgaga v Hudajužni in Marija, omož. Bekk iz Zakočce. Prosim jih, kakor tudi svoje znanke takojšnjega poročila. — Andrej Pajntar, Imperial Pa Box 171, U. S. A. 794-3

Proda se lepa, velika pisalna miza. Naslov v upravi „Napreja“ 848-1

Iščejo se! Podpisani, doma iz Zakočce, pošta Hudajužna iz zasedenega ozemlja, išče svoje sorodnike, in sicer svoje brate: France in Janez, posestnika, in Alojzija, krojača, ravnotam, za svoji dve sestri Neža, omožena Zgaga v Hudajužni in Marija, omož. Bekk iz Zakočce. Prosim jih, kakor tudi svoje znanke takojšnjega poročila. — Andrej Pajntar, Imperial Pa Box 171, U. S. A. 794-3

Drva, bukova, suha, metrska in žagana, tudi cele vagone dobavlja takoj, Srebotnjak, Kolodvorska ulica št. 31. 734-9

Specijalist — strugar in avtoreparater se sprejme takoj v delo. — Ponudbe upravi „Napreja“, Maribor.

Odpotujem dne 18. decembra na Češko ter prevzamem eventualna naročila. Poštno ležeče „Praga 85“, Ljubljana.

Mali deček, star, čez eno leto se odda za lastnega. Poizvedba: Mozartova cesta 54, II. nadstr., vrata 10, Maribor.

S. Potočnik, LJUBLJANA, Šelenburgova ulica 6./I. **Modni salon** za dame in gospode.

Konsumno društvo za Ljubljano in okolico Ljubljana, poštni predal št. 13

sprejme v službo več **kontoristinj** zmožnih korespondence in knjigovodstva s prakso, kakor tudi več **trgovskih pomočnikov** s prakso in voljaščine prostih.

Pismene ponudbe s prepisi izpričeval je poslati na gorenji naslov. — Osebo se lahko predstavi vsak dan od 8.—10. uri dopoldne v društveni pisarni v Sp. Šiški, Kolodvorska cesta 208.

Poljedelske stroje, orodje, stavbeni material, kuhinjsko posodo in drugo železno in lesno priporeča domača tvrdka :: Fr. Stupica v Ljubljani Gosposvetska (Marije Terezije) cesta št. 1.

6 dobrih izkušnih kurjačev potrebuje premogokop v Mostaru. Plača dobra poleg deputatov. Prepisi izpričeval naj prilože prošnji. Rudarska uprava, Mostar. 722-5

Šivalne stroje, rabljene, dobro stojala kupuje po najvišji ceni (franko Ljubljana) Josip Petelinc, Ljubljana. 717-13

Išče se primeren lokal ali dobro vpeljana trgovina na deželi ali v mestu. Posredovalci, kateri bi sporočili za kraj na deželi, koder se ni nobene trgovine, dobi dobro nagrado. Ponudbe na upravo Napreja. 790-3

Marija Tičar Ljubljana — priporoča —

Vse potrebščine za šolo in urade. Največja zaloga umetniških razglednic in finega pisemskega papirja na drobno in debelo.

Krasna izbira 104 galanterijskega blaga primerne za god in poročna darila

Splošno kreditno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejeno zavezo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 13. ure in jih obrestuje od 1. novembra t. l. po čistih

4%

Rentni davek plačuje društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru. Posojila daje svojim zadrugnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poročilu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo po bančni obrestni meri. 61

Edini, res delavski denarni zavod.

Naznanjam slavnemu občini, da sem otvoril svoj **zobni atelje** **P. Vrankar**

konc. zobotehnik v Ljubljani, Gledališka ul. 7 (nasproti opernega gledališča).

Izvršujem najfinejša in najboljša dela v zlatu, porcelanu in kavčuku, zlate krone, mostičke ter zobovja brez plošče.

Dr. Démetér Bleiweis-Trsteniški

strokovni zdravnik za nožranje bolezni in za bolezni v nosu in vratu ordinira odsihdob od 3—1/2 5 pop.

Ljubljana, Kongresni trg 15.

Trgovci z usnjem!

Pozor!

Podpisani sporočam, da imam z vsemi modernimi stroji opremljeno delavnico za izdelovanje

usnjatih gamaš

(volhanih)

750-2

ter vabim cenjene trgovce z usnjem, v mestu in na deželi, ki prodajajo v lastni režiji izdelane usnjate gamaše, da mi prepuste v izvršitev vsa taka in enaka dela. Izvršil jih bom po nizki ceni in najsolidneje.

Belanting Bruno, Ljubljana - Sp. Šiška, Knezova ulica 235.

Nizke cene!

Solidno delo!

Popravila se sprejemajo. Lastna delavnica

Jvan Jax in sin LJUBLJANA LJUBLJANA Dunajska cesta št. 15. 233

Šivalni stroji in stroji za pletenje. Izbor na konstrukciji in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena l. 1867. Vezanje počuje brezplačno.

Pisalni stroji KOLESIA iz pivih tovarov „A D L E R“ Birkopp, Styria, Wafflenrad

Staro železo

kupuje po najugodnejših cenah

jeklarna na Ravneh

Guštanj-Ravne, Koroško 703-2

V RESTAVRACIJI „MARIBOR“

na Grajskem trgu št. 1

se vrši vsako sredo, petek in nedeljo

KONCERT

na lok, brez vstopnine in pobiranja. Začetek v sredo in petek ob 18. uri, v nedeljo ob 16. uri. Izborna kuhinja, naravna vina, običajne cene.

Eksam. klinični asistent in operater na Dunaji

Dr. Janko Dernovšek

ordinira za očne, ušesne, nosne in vratne bolezni od 2.—4. ure

Maribor, Pfarrhofgasse št. 2, II. nadstropje

!! Prva celjska barvarija !!

in kemična čistilnica, zavod za takojšnje snajenje madežev

MARTIN TAČEK, Celje

Gosposka ulica 21.

Priporočam se za takojšnje umetno snajenje madežev, damskih in moških oblek, kakor za čiščenje in barvanje vseh vrst oblek v celih in posameznih komadih. Zalne obleke na zahtevo v teku 24 ur. Prevzema tudi zastore, preproge, čipke itd. v kemično čiščenje in shrambo, 685

Solidne cene! Konkurenčne cene!

Velika množina volnenih oblek za gospode lastnega izdelka po naj-novejših krojih in v raznih velikostih.

Izrabite ugodno nakupno priliko, dokler traja zaloga pri:

Prvi kranjski razpošiljalni

Schwab & Bizjak

Ljubljana

Dvorni trg 3. Pod Narodne kavarno.

688 Naznanjam cenjenemu občinstvu, da sem

OTVORIL TRGOVINO

s špecijskim in mešanim blagom v Mostah 79, preje trgovina Cvek in se cenjenemu občinstvu, delavstvu, železničarjem i. t. d. priporočam za obilen obisk.

Cene nizke! F. J. Peneš. Postrežba točna!

Sodrugom in sodružicam priporočamo v zakup vele-zanimiv roman

RIM

spisal E. Zolá, poslovenil E. Kristian.

V knjigi živo riše pisatelj razmere tedanje versko-politične družbe na papeškem dvoru in v Rimu sploh. Duhovito in z dušeslovnim vznosom pisana knjiga stane 7 K. Če se pošlje denar vnaprej, stane 8-50 K, s povzetjem 13-75 K. Naroča se pri upravi „Napreja“ v Ljubljani in Mariboru.

Glavnica: 200.000.000 kron.

Podružnica kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani,

Prešernova ulica 50, v lastnem poslopiju.

Pradoja in nakup vrednostnih papirjev; borzna naročila; sprejem in osarba depotov z vestno revizijo zrebalnih efektov; samoshrambe (Safe-Deposits) pod lastnim zaklepom strank; krediti in predjumi vsake vrste; inkaso in eskont-menic; nakazila in izplačila na vso mesta tu- in inozemstva; potovalna kreditna pisma; sprejem denarnih vlog na knjižice in tekoči račun, itd.